

מפגש עיר נחל

תחרות פומבית דו שלבית לתכנון אורבני בנהריה

תכולת האוגדן:

- א. חזון השותפים לתחרות:
 1. דבר עיריית נהריה – ראש העיר ומנהל מחלקת תכנון עיר
 2. דבר משרד הבינוי והשיכון
 3. דבר משרד החקלאות ופיתוח הכפר
 4. דבר אגמא
 5. דבר תכנית העירה בתמיכת קרן ברכה
 6. דבר רשות ניקוז ונחלים גליל מערבי
- ב. מטרות ופרוגרמת התחרות
- ג. תנאי התחרות:
 1. כללי
 2. תנאי התחרות ונוהליה
 3. הוראות כלליות להגשת ההצעות
 4. מסירת העבודה והתקשרות עם המכריז
 5. נספחים – בקבצים מצורפים:
 - א. תוכניות מתאר
 - ב. מדידות געתון
 - ג. מיפוי פוטוגרמטורי
 - ד. קובץ מדידה DWG תוואי נחל הגעתון
 - ה. קובץ מדידה DWG תוואי נחל הגעתון בנהריה- הקובץ יעלה לאתר ההתאחדות עד למועד התשובות לשאלות.
 - ו. קישור לחומר רקע זמין משלים כגון עבודות רקע בנושא הידרולוגיית הנחל, תב"עות, צילומי אתר וכד'
 6. מעטפת השתתפות סטנדרטית (תימסר למגישים על ידי מזכירות ההתאחדות במעמד הגשת ההצעות)
 7. טופס השתתפות
 8. טופס לתיאור עקרונות התכנון

א. חזון השותפים לתחרות:

1. דבר עיריית נהריה

דבר ראש עיריית נהריה

לפני כשלוש שנים נבחרתי לכהן כראש העירייה. היה ברור לי שתפקיד ראש עיר מחייב לעסוק בתחומים חשובים ומגוונים.

מהר מאד הבנתי שיש לראות בנחל הגעתון נכס עירוני. שפתרון אמיתי ויעיל לנחל הגעתון, חייב להיות הוליסטי. כזה שמתכלל את כל אגן הנחל, מהמעלה ועד לים. כזה שמביא בחשבון את צרכי הנחל עצמו ואת צרכי סביבתו.

עבורי זו זכות להיות חלק מתחרות אדריכלית ייחודית לתכנון חזון מבטיח למרחב נחל הגעתון. תחרות שממנה תצמח תכנית משמעותית ביותר עבור העיר נהריה שהנחל חוצה את ליבה.

תחרות זו שמאגדת שיתוף פעולה מיוחד בין הרשות המקומית, משרדי הממשלה, רשות הניקוז וקרנות פילנתרופיות, זהו תהליך ייחודי ואין לי ספק שיביא תוצרי תכנון חדשניים לטובת הציבור.

ברצוני להודות לכל הגורמים המעורבים בקידום התחרות האדריכלית ואני מאחל הצלחה לכולנו.

בכבוד רב,

רון מרלי

ראש העירייה

דבר מנהל המחלקה לתכנון עיר נהריה

נחל הגעתון פוגש את העיר נהריה בתוואי ידוע. הנחל ממשיך מערבה עד שפוגש את הים בנקודה מסוימת. משני צידי הנחל ולצד הים, בנויה העיר. המיפגשים הללו של נחל הגעתון עם העיר ושל שניהם עם קו החוף, יוצרים אתגר תכנוני. הגעתון מנקז אגן היקוות גדול. התוואי חוצה את העיר דרך שכונות מגורים ודרך המע"ר עצמו. זהו אירוע ייחודי בישראל.

האתגר האמיתי הוא להפוך את המפגשים הללו מחסרון ליתרון. ממיגבלה להצלחה. לשמחתנו, האתגר הייחודי הזה, יצר כאן חיבור בין מספר גופים (העירייה, משרדי ממשלה, וגופים פילנתרופיים), שהבינו את החשיבות והייחודיות, וחברו לקידום תחרות תכנון נדירה. זו תחרות הממוקדת בראייה הוליסטית של אגן הנחל והקשר שלו עם העיר והים. ממוקדת קיימות. לראשונה בתולדות נהריה, תיערך תחרות שמצופה ממנה לראות יתרונות ב"חיבורים" של הגעתון עם העיר ושל שניהם עם הים.

היפה בכל הענין, שהמרוויח העיקרי מתחרות כזו, יהיה הציבור הרחב. אני שמח להיות שותף בקידום התחרות, לרווחת תושבי נהריה ואורחיה.

רוני לוי, מנהל המחלקה לתכנון עיר.

2. דבר משרד הבינוי והשיכון

אנו נמצאים היום בנקודת זמן מרתקת ומאתגרת לכל מי שעוסק בתחום התכנון העירוני. המשך מגמת גידול האוכלוסייה וקצב הפיתוח הגדל יחד עם השאיפה ליצור מרחבי מגורים, תעסוקה, תרבות וחינוך מתקדמים החושבים על העתיד, מחייבים חשיבה יצירתית, טכנולוגית וסביבתית כאחד. מקצוע התכנון מוביל את עיצוב הסביבה הפיסית ובשנים האחרונות מתבסס יותר ויותר על תחומי ידע נוספים המהווים את הבסיס להחלטות התכנוניות. תחומי ידע אלו מגיעים מעולמות מדעי כדור הארץ : הגיאולוגיה, ההידרולוגיה, מזג האוויר, האנרגיה וכמובן חוויית הנוף והסביבה ולכן לצד האדריכלים ואדריכלי הנוף מצטרפים אנשי מקצוע המזינים את החשיבה התכנונית בידע הנדסי, כלכלי, חברתי וסביבתי. תפקיד האדריכל לספוג את הידע הנ"ל ולתרגם אותו ליצירה אדריכלית עיצובית תכנונית, ולהציע בכך פתרונות יצירתיים פסיים לסביבת המגורים המתקדמת.

כאדריכלית הראשית של משרד הבנוי והשיכון, המוביל את התכנון וההקמה של סביבות מגורים בכל רחבי הארץ, אין לי ספק שתחרות תכנון היא המסגרת הנכונה לקבלת רעיונות חדשים ורעננים ומתן הזדמנות לאדריכלים צעירים וותיקים כאחד לחלום ולהציע עיצוב חדשני לסביבות מגורים מתקדמות. מסיבה זו יזמתי בשנתיים האחרונות במשרד הבנוי והשיכון הסכמה רחבה ועדכון נוהל במסלול התקשרות עם מתכננים דרך רשויות מקומיות על מנת לאפשר קיומן של תחרויות תכנון שיניבו צוותי תכנון מגוונים ורעיונות חדשים.

התחרות בנהריה היא דוגמה מובהקת **לחיבור בין תחומי** לא רק עבור מתחרי התחרות אלא גם ברמת השותפים המובילים את ניהול התחרות. החיבור עם עיריית נהריה בראש ובראשונה ועם משרד החקלאות, קרן ברכה, קרן יד הנדיב, תכנית העירה בניהולה של המועצה הישראלית לבנייה ירוקה ו'אגמא' הם הוכחה לשיתוף פעולה רב תחומי ובסיס לתחרות כולה, סנונית ראשונה ביצירת תכנון משותף לתחומי ידע הנוגעים כולם בסביבה הטבעית והבנויה. מאחלת הצלחה רבה למשתתפי התחרות !

אדר' ורד סולומון ממך, אדריכלית ראשית, משרד הבינוי והשיכון

3. דבר משרד החקלאות ופיתוח הכפר, האגף לשימור קרקע וניקוז

האגף לשימור קרקע וניקוז במשרד החקלאות ופיתוח הכפר הנו רגולטור של רשויות הניקוז ונחלים בישראל, גופים סטטוטוריים הפועלים מתוקף חוק הניקוז וצוו נחלים ומעיינות.

רשויות הניקוז והנחלים אמונות על ניהול סיכונים שיטפונות באמצעות יישום אסטרטגיות מגוונות:

(1) מניעה – הנחיה מקצועית של גופי תכנון לתכנן באופן השומר על מרחב הנחלים ופשטי הצפה כך שיוכל להמשיך וליישם את תפקידו האקו-הידרולוגי. רשויות הניקוז יכולות להמליץ על אי קידום של תוכנית פיתוח באזור שאינו הולם את הראיה הנ"ל.

(2) התאמה- הנחיה מקצועית של גופי התכנון בקביעת ייעודי קרקע בתוכניות מתאריות למועצות ולמחוזות, כך שיעודי קרקע היכולים להכיל בצורה זמנית מי נגר, ולא אזורי פיתוח, ייקבעו באזורים העשויים להיות מוצפים. רשויות הניקוז יכולות להמליץ על אי קידום של תוכנית שערכיה ומיקום הייעודים שלה אינו הולם את הראיה הנ"ל.

(3) הגנה- תכנון וביצוע פרויקטים במרחב האגן – רשות הניקוז מוסמכת לקדם תכנון וביצוע של פרויקטים מגוונים במטרה להשהות את מי הנגר במעלה האגן, לווסת את הספיקה המובלת למורד, להפריד בין שימושי שטח של פיתוח לבין אזורים המכילים מים, או לחילופין, להעצים את מהירות פינוי הנגר מהאגן באמצעות הרחבת אפיקי נחלים או במקרים מסויימים, הטמנתם במובלים סגורים.

בשנים האחרונות האגף, כמנחה מקצועי של הרשויות, גיבש את תורת הפעולה האגנית אינטגרטיבית. לפי תורה זו, הנגר העילי והנחלים אמורים לקבל התייחסות בהתאם לגבולות אגן ההיקוות (ולא גבול של מוסד או רשות כלשהי). לפי גישה זו, לערים, ובייחוד לערים הנמצאות במורד של אגני היקוות, כמו נהריה, ישנה חשיבות מכרעת בגישה האגנית האינטגרטיבית. כל אגן ההיקוות של נחל געתון מתנקז לעבר העיר, ונגר עילי רב זורם בנחל געתון. מכיוון שהנחל תחום ברצועה מבוטנת צרה, הנגר מציף את רחובות העיר שתוכננה בהתייחסות מועטה מדי ומצרה מדי לנחל. ביתר שאת הדברים נכונים למקטע הסגור במובל התת קרקעי, שיכול להוליך רק כמות קטנה של מים, ולא את כל המים המגיעים מהמורד. לצד הצעדים שנעשים במעלה האגן לווסת את הספיקות, יש לראות את כל הנחל בשלמותו על מנת לספק ראייה כוללת, ובדגש על המקטע הסמוך והעובר בעיר. אנו שואפים לקבל מהמתחרים רעיונות וגישות המשלבות את התובנות האגניות ומנסחות אותן בצורה פורצת דרך מחד, וקונקרטיית מאידך, במרחב העירוני של נחל געתון.

תכנון הנחל בראיה כוללת יכול:

- הבטחת רציפות הידרולוגית – הנחל הוא ישות רציפה, שמתקיימים בה תנאי חיבוריות, בעלת רוחב ועומק מספקים, התואמים לסוג האגן וסוג הנחל שהוא געתון. בנחל לא יתקיימו חסימות של מעבר נגר, ולא יתקיימו "פקקים" הבולמים את הזרימה של הנגר. קיום מעבר תקין של זרימות התכן.
- מימוש אסטרטגיית התאמה- שימושי השטח בסמיכות לאפיק הנחל, שהם שימושי שטח עירוניים, יהיו כאלה המאפשרים הכלה זמנית של נגר ללא נזקים כלכליים כבדים. זאת ניתן לעשות באמצעות מרחב ציבורי פתוח, בסמוך לנחל כך שהצפה טבעית באירועי קיצון יכולה להתקיים ללא נזקי רכוש וחיים.
- שמירה על מופע פתוח המאפשר מפלס הצפה גמיש.
- שימור ושיקום המערכות האקולוגיות של הנחל.
- יצירת מרחב מטופח לנחל, ליצירת תחושת אחריות לשימור מטעם הציבור.

4. דבר מרכז אגמא לאגני היקוות ונחלים

הנחלים בכלל, ובעיר אף יותר, עומדים בפני אימים רבים, ביניהם: שימוש בערוץ הנחל כתעלת ניקוז הנדסית מבוטנת; הזרמת שפכים רעילים, ביוז ותחמוצות שונות אשר פוגעות במרקם החיים של הנחל; לכלוך וזיהום על ידי פסולת מוצקה, כגון פסולת בניין, המושלכת באופן בלתי חוקי בשטחים הפתוחים בכלל ובנחלים הנסתרים מן העין בפרט, או על ידי פסולת המושלכת על ידי מטיילים; תוכניות בניה בקרבת הנחל המביאות להסטה של הנחל ממסלולו המקורי – פעמים רבות אל תעלות מבוטנות שאינן מותאמות לאירועי גשמים חריגים, מה שגורם להצפות ונזקי שיטפונות המסכנים רכוש וחיי אדם; שאיבת יתר של מי הנחלים והמעיינות, עד כדי ייבוש מלא, עקב מצוקת מים; זיהום הנחלים על ידי חומרי הדברה ודישון הנשטפים אליהם משדות חקלאיים סמוכים; מריבות על זכות גישה ושימוש במימי הנחל, ועוד.

כל אלה אף מחמירים עם **שינויי האקלים** המבשרים על קיצור עונת החורף מחד, ועל עליה בתדירות ועוצמת אירועי מזג אוויר חריגים כגון סופות, שיטפונות וגלי חום וקור, מאידך. כל אלה פוגעים בנחלים ובאבולוסייתם הטבעית, וכמובן מקשים על השאיפה לשימור ולשיקום של נחלים. נחל הזורם בלב העיר מספק לתושבים בסמוך לו מספר תועלות: סביבה טבעית כמוקד לפעילות קהילה, פנאי וספורט, הקרבה לשטחים טבעיים תורמת גם לבריאות הפיזית והנפשית. סביבת נחל בריאה עשירה במינים של חי וצומח מאפשרת לתושבים מפגש בלתי אמצעי ונגיש עם הטבע ללא צורך בנסיעה.

נחלים ומוקדי מים עוזרים גם בקירור ומיזוג הסביבה הבנויה סביבם. בכך יכולים להקל בתופעה הנקראת אי חום עירוני, תופעה שהופכת להיות יותר ויותר מורגשת מדי שנה. התחרות האדריכלית במרחב נחל הגעתון, הזורם היום בתעלת בטון בחלקה המערבי של העיר ובחלקה הנוסף במובל תת קרקעי, מהווה הזדמנות יוצאת דופן להפוך את הנחל ממטרד למשאב, להנכיח את הנחל במרחב העירוני על ידי הפניית התכנון העירוני אל הנחל ובכך להשיבו לתודעה הציבורית ולמקסם את התועלות הציבוריות ממנו. אנו מאמינים כי באמצעות תכנון נכון ניתן לאפשר לנחל **מקום ראוי עבורו** שיאפשר לו לזרום באופן טבעי ובטוח בלב העיר, ולהוות חלק משמעותי מההתחדשות העירונית שהעיר עוברת, כאזור פנאי ומרחב ציבורי טבעי ובריא השוקק חיים.

שיקום נחל הגעתון יביא לחיזוק החוסן העירוני, מבחינת שיפור מצבו האקולוגי של הנחל ומרחבו, תוך מניעה של סיכוני זיהום ושמירה על איכות מים גבוהה, וכולל ניהול מושכל של הנגר העילי ומזעור של סיכוני הצפות. בנוסף, התחרות תעזור השראה בקרב תושבי העיר והציבור הישראלי לגבי הערך החברתי הכולל וריבוי התועלות המוחשיות משיקום מרחבי נחלים בלב עיר.

לתחרות זו שותפים רבים אשר ביחד מייצגים מגוון צרכים חשובים בהקשר הנחל והעיר. התחרות שואפת לקדם שיקום של מרחב הנחל והעיר מתוך ראייה אגנית אינטגרטיבית, הרואה את אגן נחל הגעתון כמכלול שלם מרובה צרכים, עליהם צריך לענות התכנון המבוקש. אנו מאמינים כי הטמעת חשיבה זו בתכנון תביא לריבוי תועלות וליצירת WIN WIN לכל הגורמים המעורבים, ובמיוחד לעיר ותושביה.

אגמא (אגם בארמית) הוא מרכז ידע לאגני היקוות ונחלים. המרכז הוקם במטרה ליצור קהילה מקצועית לומדת שמאגדת את כלל הגורמים הפעילים במרחבי אגני ההיקוות והנחלים בישראל. באגמא אנו מטמיעים את הגישה האגנית המשלבת ומבקשים ליצור שפה מקצועית משותפת על ידי איסוף של ידע רלוונטי עדכני ומקצועי מהארץ ומהעולם, ריכוז והנגשתו. כל זאת כדי לאפשר למעגלים רחבים של בעלי עניין ללמוד על יתרונות הגישה האגנית המשלבת וליצור יחדיו סביבה אגנית בריאה ומיטבית.

אנו מאמינים שחוסנם של אגני ההיקוות והנחלים, הדרוש לתפקודם בימי שגרה וחירום, תלוי בהצלחה של שיתוף הפעולה בין הגורמים וביצירת שיח עדכני וחדשני על תכנון וביצוע. הצלחה זו קשורה בהבנת היעדים של כל שותף פעיל באגן ההיקוות ובאפשרויות הטמונות בהיכרות מעמיקה עם המערכת הטבעית וצרכיה.

5. דבר תכנית 'העירה' בתמיכת קרן ברכה

לכל עיר יש את הייחוד שלה, את הפוטנציאל שלה להיות עיר שטובה לתושביה, שמאפשרת איכות חיים גבוהה - עיר שכיף לחיות בה. במקרה של נהריה, הפוטנציאל התעלה על ערים רבות: עיר מחוז צפונית המשלבת בתוכה נחל הזורם דרך מרכז עירוני חי ופועם המשמש אלפי אנשים מדי יום. חוף הים של נהריה והטיילת המלווה אותו הם מהיפים בארץ. האפשרות להגיע אל החוף וממנו דרך מרכז העיר הפועם לאורך הנחל היא נדירה ומייצרת אפשרות מרהיבה של הליכה עירונית יוצאת דופן. הפוטנציאל של העיר מהווה גם את הסיכון שלה. שילוב של נחל בציר מרכזי בעיר והנגשתו לתושבים הוא בעל השפעה הרת גורל על איכות חיי תושבי ומבקרי העיר נהריה בראייה ארוכת טווח. לאורך שנים רבות ניסתה העיר "לתרבת" את הסביבה הטבעית שלה כדי לאפשר שליטה גדולה עד כמה שאפשר על איתני הטבע. כיום, בהתבוננות מפוכחת, אנו מבינים כי התפיסות שהובילו את מתכנני העיר לפני שנים אינן מתאימות לתנאי השטח ואף פוגמות באפשרות של העיר למצות את התנאים הטבעיים הייחודיים שלה. ברור לנו כי יש מקום לחשיבה מחודשת בנוגע לתכנון ציר הנחל באופן מיטבי.

בעידן של התחממות גלובלית החיבור של האוכלוסייה המקומית לאפשרויות העירוניות הקרובות אליה יהפוך למשמעותי הרבה יותר. האפשרות לנוע בנוחות לאורך ציר הנחל, להגיע בביטחה ובנועם מהקצה המזרחי של העיר ועד לים דרך מרכז עירוני שוקק יאפשר חיבור בריא של התושבים למרחב הקרוב אליהם, יחבר בין קהילות שונות במרחב העירוני ויזרים פעילות כלכלית מקומית חשובה. ומעל הכל, חשיפה של ציר נחל עירוני שהוא גם בטוח וגם אסתטי יש בה אמירה אופטימית לגבי עתידה הבריא של העיר והאפשרות להמשיך ולטפח בה איכות חיים גבוהה.

תחרות זו הינה פורצת דרך במובן של שותפות רחבה, חוצה תחומי ידע. זו הפעם הראשונה בישראל בה תחרות תכנונית מביאה אל השולחן את מחזיקי העניין השונים, מתוך אמונה שיחד, נוכל למצוא פתרונות חדשניים מותאמים ומקיימים יותר, בראייה ארוכת טווח.

במהלך ההכנה לתחרות, בישיבות שולחן עגול, הבנו את האתגר המצריך הבנה עמוקה ותיכלול רגיש של נקודות המבט השונות. אנו מבינות את המורכבות ורוצות להודות מראש לכל המתחרים. לתחרות זו נדרשת עבודת צוות מאומצת, חוצה דיסציפלינות וגישות תכנוניות המשלבת חשיבה יצירתית, ראייה רחבה הרואה את הנחל כהזדמנות להתחדשות בת קיימא לעיר נהריה. תודה לכל מי שהיה שותף בתהליך בניית התחרות, ובהצלחה רבה לכל המשתתפים!

אודות קרן ברכה

קרן ברכה עוסקת בתחומים של חינוך, סביבה ותרבות. בתחום החינוך בשנים האחרונות עיקר העיסוק של הקרן נסב סביב הכשרה מקצועית לסגלי הוראה וניהול. במסגרת זו הקימה הקרן תכניות ליזמות חינוכית של מורים ומנהלים, ביניהן תכנית "מפרש", תכנית "הקרן לעידוד יזמות", "מיינדסט" ועוד. בנושאים סביבתיים עוסקת הקרן בקידום ויישום מדיניות וחקיקה סביבתית בישראל ובפיתוח השיח הסביבתי בתחום של קיימות עירונית ופיתוח עירוני מקיים. בתרבות עוסקת הקרן בקידום ותמיכה של יצירה תרבותית מקורית איכותית ומגוונת אשר מביאה לידי ביטוי את שלל הקולות החברתיים והתרבותיים של החברה הישראלית.

אודות תכנית 'העירה'

תכנית 'העירה', בתמיכת קרן ברכה, מקדמת קיימות עירונית באמצעות פיתוח מרחבים ציבוריים. פיתוח המרחב נעשה בגישת עבודה הוליסטית הכוללת את שלושת היבטי הקיימות: קהילה, סביבה וכלכלה. הארגונים והצוות המקצועי בתוכנית עובדים בשותפות מלאה עם עובדי הרשות ועם מובילים עירוניים. יחד אנו מפתחים מרחבים המשפרים את איכות החיים של התושבים והתושבות, ומטמיעים בקרב הצוות המקצועי של הרשות תהליכי עבודה חדשניים המסייעים להם בעבודתם השוטפת לפיתוח העיר. [/https://haira.org](https://haira.org)

6. דבר רשות הניקוז ונחלים גליל מערבי

רשות ניקוז ונחלים גליל מערבי היא אחת מ-11 רשויות ניקוז הפרושות בארץ ומחולקות בהתאם לאגני הניקוז עליהם הן אחראיות. הרשות הינה גוף סטטוטורי עצמאי וחברים בה נציגי הרשויות המקומיות אשר בתחום שיפוט. תפקיד הרשות הינו למנוע שיטפונות והצפות ע"י מתן פתרונות למים עיליים בכדי לוודא שאלו לא יהוו מפגע ציבורי, תוך שמירה על ערכי הטבע.

פעולות רשות הניקוז מושפעות מהגישה האינטגרטיבית המובלת ע"י משרד החקלאות ופיתוח הכפר. גישה זו רואה את ערוצי הניקוז כתשתיות לאומיות פתוחות ושמה דגש על הסדרת הנחלים, שימור ושיקום אקולוגי, שמירה על שטחים חקלאיים, איגומים, שמירה על מי תהום, מניעת זיהומים ועוד. תחום השיפוט של רשות ניקוז ונחלים גליל מערבי הוא כ-850 אלף דונם ובעל שטח טופוגרפי מורכב: הררי, מישורי, מיושב בצפיפות, ישובים עירוניים, ישובים כפריים. ברשות חברות 41 רשויות מקומיות אשר בשטחן עוברים 11 נחלים ארציים 35 נחלים אזוריים ו-32 תעלות אזוריות. מדובר באזור הגשום ביותר בארץ ושינויי האקלים הגלובליים משפיעים גם עליו.

נהריה הוקמה ב-1934 כאשר רחובה הראשי – שדרות הגעתון היה משני עברי נחל הגעתון. זו העיר היחידה בארץ הנחצית לרחבה בשני נחלים: נחל געתון ונחל גולה. אין ספק שראשוני המתיישבים בעיר ראו את המשאב הגלום בנחל שעם השנים הפך לצערנו למטרד. עם פיתוח העיר הנחל הזורם הוכנס לתוך תעלות בטון מגודרות ומעליו נבנו גשרים רבים.

במהלך השנים ידעה נהריה אתגרים רבים הקשורים לנחלים החוצים אותה. שיטפונות והצפות גרמו לנזקים כבדים לרכוש ואף פגעו בנפש. הסיבות המרכזיות לכך הן כמות המשקעים מהגבוהות בישראל המגיעה לאגן הגעתון, תנופת הבניה המואצת ההופכת שטחי חלחול פתוחים לאספלט ובטון בעוד שינויי האקלים נותנים את אותותיהם. בימים אלו מבצעת רשות ניקוז ונחלים גליל מערבי את תכנית ההגנה על נהריה באגן ניקוז הגעתון הכוללת 3 פתרונות וויסות נגר עילי: הסטת נחל געתון למחצבת יחיעם בעת שיטפונות, הקמת סכר בנחל אשרת (אחד מיובלי הגעתון) והקמת מאגר וויסות על השטחים החקלאיים של קיבוץ עברון הסמוך לנהריה. פתרונות אלו מבוצעים במעלה האגן.

בתחרות זו אנו ברשות הניקוז רואים פוטנציאל גבוה להפיכה מחודשת של הנחל ממטרד למשאב: הכלת הספיקות והצורך הנדרש בחתך נחל המאפשר זאת, שילוב אורח חיים אורבני בשילוב עם הטבע, יצירת מעברים משני צידי הנחל, אשר ישתלבו עם התכנון העירוני מחד ומאידך לא יהוו חסם לזרימת הנחל.

הנגשת הנחל לתושבים, שילוב ערכי חינוך ע"י יצירת פינות ומקומות ייעודיים לכך במסגרת התכנון. אחד האתגרים המרכזיים הוא נושא התחזוקה, אם נדע להביא את חשיבות הנחל וניקיונו למודעות ע"י חינוך הסברתי נכון לכל שכבות הגיל נוכל למנוע עלויות גבוהות של תחזוקה ואף אסונות הנגרמים מפסולת המושלכת אל ערוץ הנחל, לעיתים אף בזמן שיטפונות ונוכל לייצר מקומות פנאי על גדות הנחל אשר יהוו מנוף תירותי.

רשות הניקוז שמחה לקחת חלק בשיתוף הפעולה המרשים בפרויקט זה ומברכת את העשייה והשקעת המשאבים לפיתוח עירוני בשילוב עם פיתוח בר קיימא ושמירה על ערכי טבע במופע הייחודי בישראל המתקיים בעיר נהריה בו נחל פוגש עיר.

ב. מטרות התחרות

- קבלת מגוון רחב של הצעות המביאות לידי ביטוי את ההיבטים הבאים:
1. חשיבה הוליסטית הכוללת תכנון ועיצוב עירוני אינטנסיבי המשלב נחל בעיר.
 2. ניהול הנגר העילי בהתאם למאפיינים ההידרולוגיים של אגן הניקוז, תפיסת הנחל כמשאב חיוני וכפתרון מבוסס טבע לסיכוני השיטפונות במורד האגן.
 3. עידוד מצוינות וחשיבה חדשנית רב תחומית בקרב מתכננים בעידן של שינויי אקלים.

מטרות אלו ימומשו ע"י:

1. תכנון אורבני אדריכלי של שדרות הגעתון כשדרה עירונית ראשית של העיר נהריה תוך התייחסות למרחב הציבורי ולמבנים לאורך השדרה.
2. פתרון פורץ דרך מרובה תועלות למקטע נחל ברחוב שפרינצק.

פרוגרמת התחרות

הבסיס הפרוגרמטי לתחרות הינה תכנית המתאר הכוללנית של העיר נהריה וכן התכנית האסטרטגית ("מסמך בחינה אסטרטגי לנהריה 2040") כפי שאומצה ע"י הוועדה המחוזית צפון בפברואר 2020. משתתפי התחרות מתבקשים להכיר את מסמכי התכנית הכוללנית והאסטרטגית ולפעול בהתאם למסגרות והעקרונות שנקבעו.

עם זאת, מובהר כי פרוגרמת התחרות הינה "גמישה" בשלב הראשון וזאת במטרה ולאפשר מגוון רב של פתרונות. על המשתתפים להציע פרוגרמה עקרונית במסגרת ההצעה. ככל שזו לא תואמת את עקרונות המסמכים המאושרים, על המשתתפים לנמק את החריגה.

דגשים לתחרות

1. תהליך תכנון משותף – התחרות מעודדת קיומו של צוות מוביל רב תחומי הפועל בשותפות מלאה. צוות תכנון המוביל שיתמודד בתחרות יכלול לכל הפחות: אדר' ואדר' נוף לצד יועצ.ת ניקוז / הידרולוג / אקו-הידרולוג. כל יועצ.ת נוספת יעניק יתרון.
2. השתתפות במפגשי הרקע - השתתפות של לפחות נציג אחד מתוך הצוות המתמודד בתחרות בסיור ובובינר הוא מהותי להצלחת ההגשה.

ג – 1 כללי – תנאי התחרות**1. הכרזה –**

עיריית נהריה, משרד הבינוי והשיכון, משרד החקלאות ופיתוח הכפר, רשות ניקוז ונחלים גליל מערבי, מרכז אגמא לאגני היקוות ונחלים, ותכנית 'העירה' בתמיכת קרן ברכה, בשיתוף עם התאחדות אדריכלים ובוני ערים בישראל (ע"ר), מכריזים בזה על תחרות פומבית דו שלבית בין צוותי תכנון שיכללו אדריכלית רשומה, אדריכלית נוף רשומה והידרולוגית/יועצת ניקוז, ומזמינים אותם להגיש את הצעותיהם לתכנון מרחב נחל הגעתון בנהריה.

א. חבר השופטים :

אדר' אריה רחמימוב- יו"ר משותף לחבר השופטים
אדר' דניאלה פוסק- יו"ר משותף לחבר השופטים
מר רונן מרלי- ראש עיריית נהריה- שופט
אדר' ורד סולומון ממן- אדריכלית ראשית משרד השיכון- שופטת
אדר' יהונתן כהן ליטאנט- שופט
ד"ר ג'ניה גוטמן- משרד החקלאות והכפר- שופטת
מר ערן אטינגר- סמנכ"ל משאבי סביבה במשרד החקלאות לשעבר - שופט
אדר' נוף עליזה ברוידא - שופטת
אדר' נוף תמר דראל פוספלד - שופטת
אדר' עודד קוטוק- שופט
גב' אורלי גבישי סוטו- מנכ"לית רשות הניקוז- שופטת
אדר' אריה גונן - מזכיר חבר השופטים

משקיפים

אדר' אסתי כהן ליס, משרד הבינוי והשיכון
מר רוני לוי, מנהל מחלקת תכנון עיר, עיריית נהריה
אינג' ליאור לוי, מהנדס מועצה אזורית מטה אשר
נציגות לשכת התכנון המחוזית

- ב. חבר השופטים, או המכריז רשאים להזמין בוחנים, יועצים, או אחרים, שישתתפו בישיבות חבר השופטים בדעה מייעצת בלבד.
- ג. חבר השופטים יקבע את סדרי עבודתו. מבלי לגרוע בכלליות האמור לעיל, ינוהל פרוטוקול על הבחירה בשלבי השיפוט השונים.

1. פרסים:

לתחרות הוקצב סך 350,000 ₪ + מע"מ לפרסים. לפי ההתפלגות הבאה:
 סך כולל של עד 180,000 ₪ + מע"מ אשר יחולק למחברי ההצעות שיעלו לשלב השני של התחרות.
 בנוסף, יחולקו:

פרס ראשון 100,000 ₪

פרס שני 45,000 ₪

פרס שלישי 25,000 ₪

לפרסים ייוסף מע"מ.

2. חבר השופטים רשאי לשנות את החלוקה הכספית של התשלומים ושל הפרסים לפי ראיות עיניו, אך לא לשנות את הסכום הכולל של הפרסים.

3. חבר השופטים רשאי להעניק ציונים לשבח ללא פרס כספי, לפי שיקול דעתו.

ג – 2 תנאי התחרות ונוהליה

4. אופי התחרות: התחרות היא פומבית דו שלבית ובכפוף לקבוע להלן בתנאי התחרות:

5. שיטת התחרות:

א. מזכיר התחרות יקבל את כל ההצעות שהוגשו לתחרות יערוך פרטי-כל פתיחת החבילות וימספר את ההצעות במספור שונה ממספור קבלות המסירה, לצורך הבטחת אנונימיות המשתתפים.

ב. בחירת לפחות 5 הצעות שיעלו לשלב השני של התחרות תתבצע בהליך שיבטיח את אנונימיות המשתתפים בתחרות. שלב השיפוט השני של התחרות יתקיים אחרי כתיבת וחתומת פרוטוקול שיפוט שלב א כולל הערות לעבודות הנבחרות ואת פירוט תוספת הגיליונות שידרשו מהמתחרים הנבחרים אם יידרשו. חבר השופטים רשאי, אך אינו חייב, לבקש הבהרות לגבי כל אחת מההצעות שעולות לשלב השני, לפי שיקול דעתו.

ג. חבר השופטים ינהל פרוטוקול לגבי הליך קבלת ההחלטות וההחלטות עצמן, ויפרסמו עם סיום הליך השיפוט של כל שלבי התחרות ולאחר זיהויים של כל הזוכים.

ד. לאחר בחירת ההצעות בשלב השני של התחרות וחתומת השופטים לגבי החלטתם, תפתחנה מעטפות ההשתתפות של הזוכים.

6. זכות השתתפות בתחרות: רשאי להשתתף בתחרות כל אדריכל. ית בוגר. ת מוסד מוכר בארץ או בחו"ל, כחלק מצוות רב תחומי הכולל לכל הפחות אדריכל. ית נוף בוגר. ת מוסד מוכר בארץ או בחו"ל והידרולוג/יועץ ניקוז/ אקו הידרולוג העונה על התנאים הבאים:

א. הינו יחיד או תאגיד הרשום כדן בישראל.

ב. אדריכל. ית רשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים על-פי חוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח – 1958.

פרט ל-:

- חבר הנהלת המוסד המכריז, שופט בהתחרות, ו\או שותף קבוע או זמני של שופט, עובד אצל אחד השופטים ו\או המועסק על ידו.

- כל משתתף בהתחרות כיועץ או בוחן.

- משרדים ו\או אדריכלים הפעילים מחוץ לישראל, יידרשו להוכיח קיום נציגות מקצועית בישראל ו\או שותפות עם משרד ישראלי כחלק מהקבוצה המגישה, על מנת לאפשר את מימוש הפרויקט.

7. מפגש חשיפה ייערך ביום ג' 08.03.2022 בין השעות 14:00-16:15 לינק למפגש-
<https://us02web.zoom.us/j/86592437370>

8. סיור חובה: ייערך ביום ב' 28.03.22 בשעות 09:30-15:00 מיקום: הגעתון . השתתפות של לפחות נציג אחד מתוך הצוות המתמודד בתחרות- לינק לרישום לסיור- <https://u-architects.activetrail.biz/Nahariyya>

9. ככל שהתנאים במדינה לא יאפשרו מפגש\התכנסות פרונטאלי, המפגש והסיור יערכו באמצעות זום בהתאם לפרסום שיופץ ע"י מכריז התחרות, קרוב למועד המפגש והסיור.

10. שאלות: שאלות הבהרה יש להפנות בדואר אלקטרוני, לא יאוחר מאשר עד 04.04.2022 למזכיר ההתחרות, לכתובת: taharut@isra-arch.org.il. התשובות לשאלות שהתקבלו, שחבר השופטים ימצא לנכון להשיב עליהן, תופצנה בכתב, במרוכז, לידיעת כל הנרשמים לתחרות, לא מאוחר מ- 3 שבועות ממועד גמר השאלות. התשובות תהוונה חלק מהוראות התחרות. במקרה של סתירה בין תנאי התחרות לתשובות אלה, תהיה עדיפות להוראות והבהרות הכלולות בתשובות לשאלות

11. מועד מסירת ההצעות: המועד האחרון למסירת ההצעות לשלב א' הוא יום ה' 14.07.2022 עד השעה 16:00 במזכירות התאחדות האדריכלים ובני ערים בישראל (ע"ר), רחוב המגדלור 15 יפו. לאחר המועד הנ"ל לא תתקבלנה הצעות נוספות.

מועד ואופן מסירת ההצעות לשלב השני יימסר לעולים לשלב השני באופן פרטי באמצעות מזכירות התאחדות האדריכלים.

12. פסילת תכניות: חבר השופטים הוא המוסמך לקבוע אם הצעה עונה לדרישות התחרות, ומבלי לפגוע מכלליות האמור כאן, רשאי חבר השופטים, מטעם זה, לפסול הצעה גם על הסף. חבר השופטים חייב לפסול במקרים המפורטים להלן, תכנית שהוגשה לתחרות:

- אם היא התקבלה אחרי המועד שנקבע כמועד האחרון למסירה.
- אם יימצאו על גבי התכנית, או על גבי החומר הגלוי שהוגש, איזה סימנים שהם, שייראו בעיני השופטים כמיועדים לזהות את המתחרה, או אם המתחרה יגלה זהותו באיזה אופן אחר למי שהוא מהשופטים לפני תום השיפוט, או שינסה להשפיע על שופט, או על השיפוט בכל צורה שהיא.
- מתחרה שאינו עונה על דרישות סעיף 7 לעיל.

13. דיני התכנון והבנייה: כל ההצעות שיוגשו לתחרות, יתאמו את הוראות דיני התכנון והבנייה בישראל. אין באמור בסעיף זה, כדי לחייב את חבר השופטים לפסול תכנית שיש בה סטיות ו\או חריגות מהתב"ע לאתר או מכל דין אחר.

14. שינויים בתכניות: חבר השופטים, רשאי לדרוש שינויים בתכניות. המתכנן הזוכה מתחייב לבצע את השינויים שנדרשו, כאמור לעיל, תוך פרק זמן סביר שייקבע על ידי השופטים. בכל מקרה, הפרויקט יתואם ויעודכן על פי דרישות הרשויות המאשרות והמפעילות.

15. שמירה על סודיות הזיהוי של המתחרים: המתחרים יכניסו את טופס ההשתתפות לתוך מעטפה אחידה סגורה ללא סימני זיהוי. במעמד פתיחת חבילות ההצעות, יינתן להצעה ולמעטפה הסגורה המכילה את פרטי המשתתף, מספר סידורי אחיד. המעטפות הסגורות ישמרו עד אחרי החלטת השופטים ביחס לזוכים. חבר השופטים יפתח את מעטפות העבודות שהוכרזו כזוכות.

16. סופיות ההחלטה: החלטת חבר השופטים והחלטת המכריז הן סופיות ואין עליהן ערעור.

17. פרסום תוצאות ההתחרות: תוצאות ההתחרות תתפרסמנה תוך חודש ימים ממועד גמר השיפוט ותימסרנה בכתב לכל משתתפי התחרות ולכל מוזמן.

18. שימוש בחומר התחרות: למכריז הזכות להשאיר בחזקתו, ולהשתמש למטרות תצוגה, לימוד או פרסום, בכל חומר שהוגש להתחרות. התכניות והחומר שיוגשו לתחרות לא יוחזרו.

19. תערוכה: בפרטי-כל השיפוט תפורסם הודעה על מועד ומיקום תערוכת ההצעות. תקיים תערוכה למשך שבוע לפחות. במעמד פתיחת התערוכה ישתתפו נציגי המכריז ושופטים.

20. חתימת חוזה: בכוונת יזם התחרות לחתום בהמשך לתחרות חוזה להמשך תכנון חלקי או מלא של תכנית עם הצוות הזוכה בתחרות. גבולות התכנון ומשימת המתכנן והחוזה כפוף לאישור משרד הבינוי והשיכון ובהתאם לכללי המשרד. הפרס שישולם לזוכה התחרות יהווה מקדמה וחלק משכר התכנון שלו. הזוכה מתחייב להסכים להמשך תכנון. אולם, ככל שהזוכה לא יתקשר עם הרשות לעניין הפרויקט שהוצע על ידו, אזי לרשות תשמר הזכות להתקשר עם זוכה אחר ובלבד שיהיה מקובל על דעת השופטים ולא תהיה לזוכה כלשהי טענה או זכות כנגד הרשות או משרד הבינוי והשיכון. ירצה המכריז להשתמש באופן אחר בתכנית או בתכניות שזכו בפרסים, מלבד לצורכי פרסום ו\או לימוד, יהיה עליו לבוא לידי הסכם על כך עם הזוכים ולחתום על חוזה כמקובל ועל-פי התעריפים הנהוגים לסוג זה של עבודה במשהב"ש.

- החל מחתימת החוזה, יבוא החוזה במקום כל הסדר שנקבע בתנאי התחרות.
- לאדריכל הזוכה תהיה אפשרות לחבור למשרד אדריכלים אחר באישור עיריית נהריה ומשהב"ש ובלבד שהזוכה הוא האדריכל הראשי של התכנית וההסכם תקף כל עוד הוא מתכנן באופן פעיל את מושא החוזה.

21. מקוריות: כל היצירות, העבודות, התכניות הנם מקוריים ונוצרו על ידי המשתתף. ועל המשתתף בתחרות לחתום על הצהרה מתאימה.

ג - 3- הוראות כלליות להגשת ההצעות:

22. החומר שעל המתחרה להגיש:

הגשה שלב ראשון – הגשה המתייחסת באופן הוליסטי לפתרון עקרוני מהמעלה ועד המורד של נחל הגעתו, תפיסה כוללת המשלבת מפגש של עיר עם נחל, כולל פירוט מקטע עד שני מקטעים נבחרים לפי ראות עיני צוותי התכנון והבהרת עקרונות ושפה אדריכלית מוצעת – מילוי טפסים: טופס לתיאור עקרונות תכנון, טופס השתתפות העולים לשלב ב' יעודכנו בהנחיות ההגשה לשלב זה באופן פרטני באמצעות מזכירות התאחדות האדריכלים.

23. תנאי ההגשה:

- על המתחרים להגיש הצעותיהם בהתקנות או צילומים בגודל אחיד A0, אופקי, כאשר הצפון למעלה. אין להגיש אורגינלים.
- השרטוטים יימסרו שטוחים, מודבקים על בסיס קשיח או לוחות דקים בלבד, רצוי קאפה בעובי 8 מ"מ, בלתי מקופלים וארוזים בתיק סגור וקשיח, או בחבילה סגורה.
- כל הכיתוב בשרטוטים יהיה בעברית או באנגלית לפי בחירת המשתתף.
- בפינה השמאלית תחתונה של כל גיליון יושאר שטח ריק בגודל 5/5 ס"מ לרישום מס' סידורי להצעה.
- על המתחרה לחתום על טופס ההצהרה המצורף לתנאי ההתחרות, לציין בכתב ברור את שמו וכתובתו ושמות חברי צוות התכנון כפי שירצו שיפורסם לכשיזכו בתחרות ולשים את הטופס בתוך המעטפה האחידה שתתקבל במעמד ההגשה בבית האדריכל. יש להדביק מעטפה זו ולצרפה לתוך החבילה. **אין להכניס לתוך המעטפה הסגורה טפסים אחרים.** משתתפים המוכנים להסיר את חיסיון שמם לאחר סיום התחרות, אם המכריז ירצה לערוך חוברת ההצעות שתכלול שמות המשתתפים או לצורך התערוכה, מתבקשים לרשום על המעטפה: **"ניתן לפתוח לצרכי פרסום"**. אין לכתוב כל דבר שהוא על מעטפה זו, מלבד ההערה הנ"ל.
- **אין לכתוב את שם מחבר התכנית, פסבדונים, סיסמה, או כל סימן אחר שהוא על שום תכנית, שרטוט, גיליון הסבר, מעטפה, תיק או חבילה, פרט לציין שם התחרות.**
- אין להגיש יותר מ- 3 גיליונות.
- יש להגיש גם התקן נייד disk on key אשר יכלול את גיליונות השרטוט, ללא עריכה כלשהיא בפורמט PDF. משקלו של כל קובץ לחוד לא יעלה על MB5.

24. **טופס לתיאור עקרונות התכנון:** יש לתאר ע"ג הטופס המצ"ב את עקרונות התכנון, באופן תמציתי, ובהיר. אין לצרף דפים נוספים לטופס. אין להכניס טופס זה לתוך מעטפת ההשתתפות הסגורה.

25. **צפון:** יש לשלב בכל גיליון חץ צפון. העמדת התכניות על הגיליונות תהא כך שהצפון יהיה לכוון מעלה.

26. **כיתוב:** כל הכיתוב בתכניות יודפס, בכתב טכני ברור ובגודל אות מזערית של 3 מ"מ.

ג-7 טופס השתתפות

תחרות פומבית דו שלבית לתכנון מרחב נחל הגעתון בנהריה
הצהרת המשתתף

- שם או שמות המגיש\ים.....
 (כפי שיפורסמו בתוצאות התחרות)
 כתובת ומיקוד.....דוא"ל:.....
 מספר טלפון.....מספר פקס.....
 הנני אדריכל. ית רשומה מס'..... בפנקס האדריכלים והמהנדסים,
 בעלת..... שנות וותק במקצוע, בתוכם..... שנים כבעלים או שותפה של משרד עצמאי פעיל.
 במשרדי מועסקים.....עובדים מקצועיים.
 שם אדריכל. ית הנוף הרשומה. חברת צוות התכנון.....
 שם הידרולוג. ית\יועצת הניקוז חברת צוות התכנון.....
 1. אני מצהיר.ה שקראתי, הבנתי ומקבלת את כל הוראות והתנאים על פיהן מתנהלת תחרות זו.
 2. אני מסכימה.ה לקבל את החלטת השופטים והמכריז כהחלטה סופית ללא עוררין ומתיר להשתמש בחומר שהוגש על ידי לצורכי פרסום או הצגה בתערוכה.
 3. אני מצהיר.ה שהתכנון שהוגש הוא פרי עבודתי או פרי עבודת הקבוצה עליה אני נמנה, לפי העניין.
 (אם מדובר בקבוצה הצהרה כי כל חברי הקבוצה הסכימו לתנאי התחרות)
 4. אני מצהיר.ה שאני רשאי להשתתף בתחרות זו עפ"י הקריטריונים המוגדרים בתנאי התחרות.
 5. אני מסכים.ה/מסרבת (מחקי את המיותר) להסיר את החסיון המוטל על שמי, לצורך תצוגה ופרסום ההצעות, לאחר גמר התחרות. ואם אישרת להסיר את החסיון, נא רשום זאת על המעטפה – "ניתן לפתוח לצורכי פרסום".
 6. ידוע לי שאין התחייבות של המזמין להחזיר לי את החומר שהוגש לתחרות לאחר סיום התערוכה.
 7. אני מסכימה.ה שמכריז התחרות יהיה המחליט הבלעדי לגבי גבולות המתחם לתכנון מפורט.
 8. אנו רשאים לעשות כל שימוש בעבודותינו שיוגשו לתחרות, לשם פרסום משרדנו ו\או פרי יצירתנו. למען הסר ספק, השימוש יהיה ללא צורך בכל הסכמה שהיא מאת העירייה וללא צורך בתשלום כלשהו לעירייה.

תאריך.....

חתימה.....

ג - 8. טופס לתיאור עקרונות התכנון
תחרות פומבית לתכנון אורבני בנהריה